

Aanvraagformulier

Verzoek tot een Vangnetuitkering Participatiewet over 2016

Het verzoek is ingediend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente

_____ Haarlemmerliede en Spaarnwoude _____

over het uitkeringsjaar 2016

Datum: _____ 4 juli 2017 _____

Ondertekening:

De secretaris,

De burgemeester,

Inhoudsopgave

Toelichting.....	3
1. Globale analyse tekort.....	4
2. Informatie gemeenteraad.....	5
3. Opvattingen van de gemeenteraad.....	6
4. Maatregelen 2016.....	7

Toelichting

Inleiding

Met de wijziging van het Besluit Participatiewet per 1 januari 2017 is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet kan indienen. Daarbij is toegelicht dat reeds vanaf aanvragen tot vangnetuitkering over 2016 geldt dat deze niet meer vormvrij kunnen worden ingediend. Met deze aanscherping kan de beoordeling door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet aanzienlijk efficiënter plaatsvinden, terwijl de extra belasting voor de aanvragende gemeente minimaal zal zijn. De indiening geschiedt via de website van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet (www.toetsingscommissievp.nl)

Via het voor 2016 vastgestelde aanvraagformulier verstrekt het college alle informatie die de toetsingscommissie nodig heeft om het recht op vangnetuitkering over 2016 te kunnen beoordelen. Het is hierbij nadrukkelijk de bedoeling dat het college alle relevante informatie in het aanvraagformulier vermeldt, zonder verwijzing naar andere brondocumenten.

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie -mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

In te vullen format VU 2016

Hierna dient het college aan te geven dat voldaan is aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 10a van het Besluit Participatiewet, voor het recht op vangnetuitkering over het uitkeringsjaar 2016.

1. Globale analyse tekort

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de globale analyse is van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Toelichting:

Voor een goede beoordeling door de toetsingscommissie is het van belang dat u afzonderlijk informatie verstrekt over onderdelen van het beschreven vereiste.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort
i. Omvang tekort. Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke omvang van het tekort in 2016?
De eerste prognose over 2016, gebaseerd op feitelijke betalingen in het eerste halfjaar 2016, liet voor Haarlemmerliede en Spaarnwoude een uitkeringslast zien van € 900.000 en baten (terugvordering en verhaal) van € 20.000. Ten opzichte van het toenmalige BUIG-budget van € 787.000 betekende dit een tekort van € 93.000. Dit komt neer op 11,8 procent. Opgemerkt wordt dat het hier een prognose betrof. De ervaring leert dat de werkelijke cijfers wijzigen. Overigens is het definitieve tekort op het BUIG budget in Haarlemmerliede in 2016 vastgesteld op € 43.094 (5,5 procent).
ii. Mogelijke oorzaak tekort Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke oorzaak van het tekort in 2016?
In 2015 heeft stichting Stimulanz in opdracht van de IASZ een uitgebreide analyse gedaan in verband met het geprognostiseerde tekort. Dit heeft het plan 'tekortreductie IASZ 2015' opgeleverd, vastgesteld eind 2015. De analyse en aanbevelingen uit het plan waren in 2016 nog steeds actueel. De conclusie van Stimulanz is dat de IASZ haar zaken goed voor elkaar heeft. Op veel terreinen doet de IASZ het beter dan vergelijkbare organisaties. Het is dus lastig een concrete oorzaak van het tekort aan te wijzen.
b. Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren
Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren?
De prognose voor 2017 (zoals opgenomen in de voorjaarsnota) is een overschot van € 29.000. Voor 2018 (zoals opgenomen in de meerjarenbegroting) is een overschot geprognosticeerd van € 29.000.

2. Informatie gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen dat het college de gemeenteraad in 2016 heeft geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1 en maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen.

Toelichting:

Hieronder verstrekt u informatie over het informeren van de gemeenteraad over uw in 2016 opgestelde analyse en de maatregelen die u reeds heeft genomen dan wel zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen. Het is niet vereist dat al in 2016 maatregelen genomen zijn.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

Datum informeren van de gemeenteraad door het college
Op welke datum heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1, én over de maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen?
22 november 2016

3. Opvattingen van de gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de opvattingen van de gemeenteraad zijn over de informatie van het college.

Toelichting:

Hieronder dient u aan te geven welke opvattingen de gemeenteraad had bij de door het college aangeboden globale analyse en maatregelen om tot tekortreductie te komen. Indien de gemeenteraad ermee heeft volstaan om de informatie alleen voor kennisgeving aan te nemen, dient u dat afzonderlijk te vermelden. Zoals reeds eerder vermeld zijn verwijzingen naar brondocumenten niet toegestaan, hetgeen ook geldt indien vergaderingen van gemeenteraad worden opgenomen op video et cetera. Mocht er alleen een video bestaan over de bespreking, dan dient u de kernpunten kort samen te vatten en hieronder weer te geven. Indien de analyse en maatregelen zijn besproken in een raadscommissie, dan dient u aan te geven hoe de kernpunten in de gemeenteraad zijn besproken of anderszins aan hem zijn teruggekoppeld.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Is de informatie besproken in de gemeenteraad?
Het voorstel is als hamerstuk aangenomen in de raad.
Indien de informatie is besproken in de gemeenteraad, dan kunnen de relevante onderdelen van het verslag hierna worden toegevoegd dan wel samengevat.
b. Is de informatie in de gemeenteraad voor kennisgeving aangenomen?
Ja, als hamerstuk

4. Maatregelen 2016

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen welke maatregelen zijn getroffen in het jaar waarin het tekort bestond om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert.

Toelichting:

De informatieverstrekking over dit vereiste moet u zien in de context dat het college niet verplicht is om over 2016 maatregelen tot tekortreductie in uitvoering te hebben genomen. Voor het recht op vangnetuitkering over 2016 is het toegestaan dat het college de gemeenteraad in 2016 informeert over maatregelen die zullen worden genomen en waarvan de uitvoering eerst na 2016 een aanvang neemt. Voor de beoordeling door de toetsingscommissie geeft u allereerst aan of u in 2016 maatregelen heeft getroffen gericht op tekortreductie. Indien maatregelen zijn getroffen, geeft u vervolgens aan welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert. Onder kwalificeren van maatregelen wordt verstaan het aangeven welke effecten de maatregelen hebben. Dat mag het effect zijn van alle maatregelen gezamenlijk of voor zover dit mogelijk is, het effect van elke maatregel afzonderlijk. Kwantificeren van de maatregelen is niet vereist.

Indien het voor u niet mogelijk is een effect van de maatregel te beschrijven, dan volstaat een dergelijke opmerking. Geef daarbij wel aan waarom het niet lukt een effect te beschrijven.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Zijn in 2016 maatregelen getroffen gericht op tekortreductie?
Ja
Indien ja, ga naar vraag b en c.
b. Welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen?
Maatregel 1: Uitbreiding uren van klanten met inkomsten uit arbeid Klanten met parttime inkomsten worden altijd gestimuleerd om hun bestaande aantal uren uit te breiden. In de praktijk blijkt echter dat klanten urenuitbreiding lastig voor elkaar krijgen bij hun werkgever. Om deze reden is deze actie uitgebreid en is ook een project rond dit thema gestart in samenwerking met een re-integratiepartner. De re-integratiepartner zet zich in om urenuitbreiding te realiseren voor de klant, met als doel vermindering van de uitkeringslasten.
Maatregel 2: Stimulering parttime werk Voor uitkeringsgerechtigden is het aantrekkelijker gemaakt om parttime werk te verrichten. Hiervoor is, naast de wettelijke termijn voor inkomstenvrijlating, een doorlopende gedeeltelijke inkomstenvrijlating ingevoerd (premie deeltijdarbeid). Dit is vastgelegd in de re-integratieverordening. In 2016 is de inkomstenvrijlating bij parttime werk opnieuw bij de klanten onder de aandacht gebracht. Mede ook naar aanleiding van de uitkomsten van het medio 2016 gepresenteerde klanttevredenheidsonderzoek Participatiewet IASZ, waaruit blijkt dat deze regeling nog niet bij alle klanten bekend is. In het werkproces van de consultants vormt informatie over de regeling vanaf 2016 structureel onderdeel van de informatieverstrekking aan klanten.
Maatregel 3: Analyse percentage ontheffingen Er is een analyse uitgevoerd op het hoge percentage ontheffingen van de arbeidsverplichtingen

(blijvend en tijdelijk). Hierbij is gekeken of zonder de aanwezigheid van zak- en kleedgelders het percentage ontheffingen vergelijkbaar is met andere gemeenten. Uit de analyse blijkt dat van de 542 bijstandsontvangers er 171 ontheven zijn (peildatum 13-06-2016). Dit is ongeveer 31 procent van het totaal. Van het totaal aantal bijstandsontvangers verblijft het aantal van 31 in een inrichting (de 'zak- en kleedgelders'). Deze groep is in zijn geheel ontheven van de arbeidsverplichtingen. Wanneer deze groep buiten beschouwing wordt gelaten blijkt dat ongeveer 27 procent van het totaal aantal bijstandsgerechtigden is ontheven van de arbeidsverplichtingen. Het percentage zak- en kleedgelders is dus inderdaad van invloed op het hoge percentage ontheffingen, zei het in geringe mate.

Een aandeel van 27 procent ontheffingen is ten opzichte van referentiegemeenten nog steeds een hoog percentage. Hieruit kan echter niet worden geconcludeerd dat hier nog kansen liggen. Uitkeringsgerechtigden worden binnen de IASZ slechts ontheven van de arbeidsverplichtingen wanneer daar een gerechtvaardigde reden voor is. Vrijwel altijd wordt dit bepaald door een externe medisch deskundige, die de ontheffingen objectief vaststelt.

Mogelijk is er ook een verklaring te vinden voor het hoge aantal ontheffingen, in het percentage mensen van de beroepsbevolking dat een uitkering ontvangt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. In Heemstede ontvangt slechts 1,6 procent van de beroepsbevolking een bijstandsuitkering. Ten opzichte van het landelijke percentage van vier procent is dit zeer gering.

De volgende stelling is niet onwaarschijnlijk: 'hoe lager het percentage uitkeringsgerechtigden ten opzichte van de beroepsbevolking, hoe hoger het percentage uitkeringsgerechtigden met zwaardere problematiek'. Nader onderzoek hiernaar is interessant, maar uitvoering daarvan ligt op landelijk niveau.

Maatregel 4: onderzoek verhoging ontvangsten uit terugvordering en verhaal

Er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de ontvangsten uit terugvordering en verhaal te verhogen. Uiteraard zonder hierbij de wettelijke regels en de menselijke maat uit het oog te verliezen. De IASZ voert al jaren een scherp incassobeleid. Op leningen wordt gedurende drie jaar naar draagkracht afgelost. Bij een bijstandsuitkering is dit bijvoorbeeld zes procent van de bijstandsnorm. Bij fraudevorderingen is dit bij een inkomen op bijstandsniveau tien procent van de bijstandsnorm gedurende vijf jaar.

De wettelijke regelgeving lijkt de mogelijkheid tot aflossing soms echter te bemoeilijken. Zo hebben mensen met een kostendelersnorm in de bijstand geen aflossingscapaciteit omdat hun norm al gelijk is of lager dan de beslagvrije voet. De conclusie is dat de IASZ alle vorderingen in beeld heeft en actief tracht alle debiteuren te bewegen tot aflossing. Dit kan soms door verrekening met de uitkering, soms door een minnelijke regeling en soms door het leggen van beslag.

Bij de debiteurenbewaking heeft een automatiseringsslag plaats gevonden, waardoor debiteuren nog sneller worden aangesproken bij niet aflossen.

c. Hoe kwalificeert het college het effect van deze maatregelen?

Het is niet mogelijk om het effect van de maatregelen te beschrijven, omdat er tal van andere factoren meespelen, zoals de toename van het aantal bijstandsgerechtigden door de komst van statushouders en arbeidsgehandicapten.